

© Bernhard Weber

Evropska sosedna politika

ec.europa.eu/world/enp

Evropska komisija
Generalni direktorat
za zunanje odnose
B – 1049 Bruselj
enp-info@ec.europa.eu

- države članice EU
- partnerske države ENP
- kandidatke za članstvo v EU
- potencialne kandidatke za članstvo v EU

Za dobro mero

Gruzija je za zadostitev svoje porabe naravnega plina, ki se ocenjuje na približno 2 milijardi kubičnih metrov letno, odvisna od uvoza. Zanesljiva oskrba z energijo je pomembna zlasti pozimi, ko je večina prebivalstva še posebno ranljiva zaradi temperatur pod ničlo.

Ena pomembnih sestavin zanesljive oskrbe z energijo je zagotovitev, da sta oba, dobavitelj in kupec, zadovoljna. Vendar se je gruzijski sektor plina s svojo zastarelo infrastrukturo soočil z velikimi težavami pri natančnem merjenju kakovosti in količine plina, ki prečka mejo.

Gruzija gre s tokom

S podporo EU je Gruzija sprejela ukrep za odpravo tega problema in na podlagi priporočil skupine strokovnjakov zgradila najsodobnejšo merilno postajo.

“Oddaljenost in zastarela oprema stare postaje sta povzročali znatno število napak pri merjenju,” pojasnjuje Irakli Kiladze, inženir v gruzijski plinarni. “Največja korist, ki smo jo pridobili s projektom EU, je, da imamo zdaj tehnologijo za kontrolo in popolno merjenje količine prejetega zemeljskega plina.”

NF-30-08-012-5L-D

© Jacom Stephens

Čist začetek za Jenin

Palestinsko mesto Jenin ima razgled na čudovito dolino Jordan na Zahodnem bregu. Vendar ima mesto z okolico problem z odstranjevanjem odpadkov, ki kazijo pokrajino, poleg tega pa pomenijo tudi resno nevarnost za zdravje lokalnega prebivalstva.

Domačini so prisiljeni odlagati smeti na ducate divjih smetišč okrog mesta in na okoliškem podeželju. Da bi rešila ta problem, je regija s podporo EU zgradila najsodobnejši objekt Zahrat al-Finjan, ki odstranjuje smeti iz severnih palestinskih mest in vasi. Ta poseg je pripomogel k zaprtju 84 nezakonitih in nevarnih smetišč.

Objekt s pričakovano življenjsko dobo do 30 let lahko predela kar 700 ton odpadkov na dan.

Zelene smeti

Objekt je tudi okolju prijazen. Uporablja “progressivno metodo odstranjevanja”, ki odpadke razgradi z uporabo naravne fermentacije, ki jo povzročajo mikroorganizmi. Deponijska jama je prekrita z več plastmi neprepustnega materiala, ki preprečuje pronicanje onesnaževalcev v tla pod njimi. Onesnaževalci lahko prodirajo v zemljo, onesnažijo podtalnico in vodnjake, ki jih domačini uporabljajo za pitno vodo.

“Zdaj na severnem območju Zahodnega brega ni več divjih smetišč. Ljudje nimajo več nobene potrebe, da bi to počeli in so zadovoljni, ko vidijo, da se zapirajo divja smetišča, ki imajo negativen vpliv na zdravje in okolje,” razlaga Hani Shawahneeh, izvršni direktor objekta.

Veliko zemlje, obnovljene po zaprtju 84 nezakonitih smetišč, se zdaj uporablja za kmetovanje. Obstajajo tudi načrti za igrišče na območju, kjer je bilo nekdanje smetišče, v kraju Deir Abu Daeif blizu Jenina in za javni park, kjer je bilo drugo smetišče v Tubasu.

Zahrat al-Finjan načrtuje, da bi postavil objekt za reciklažo plastike in papirja, ki bo ustvaril več delovnih mest. Obstajajo predlogi za odprtje podobnih objektov v drugih predelih Zahodnega brega.

EVROPSKA SOSEDSKA POLITIKA:
ENERGIJA IN OKOLJE

BREZMEJNI IZZIVI

Večina državljanov Evropske unije, kot je ugotovila nedavna raziskava, je naklonjena tesnejšemu sodelovanju s sosednjimi državami. Prepričani so, da lahko tesnejše vezi krepijo mir in demokracijo.

Prav to je tisto, za kar gre pri evropski sosedski politiki (ENP). Ta je bila razvita leta 2003/2004 s ciljem, da bi tesneje povezala razširjeno EU in sosedje, in se pripravlja na konkretne ukrepe za podporo reformam in povečanje blaginje, za izboljšanje vsakdanjega življenja ljudi v našem sosedstvu.

Torej, kako to deluje? EU in vse njene sosedje so se dogovorili o tem, kako bodo zgradili tesnejše odnose in podprli reforme v tri- do petletnem obdobju. Skupne zaveze so zapisane v tako imenovanih akcijskih načrtih. V okviru "Evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta" (ENPI) je na voljo strokovno znanje in financiranje (skoraj 12 milijard € v času od 2007 do 2013) za pomoč pri posodobitvi in reformi.

Izzivi brez meja

Nekateri izzivi ne poznajo nobenih političnih meja (npr. energija, okolje in sodobna prometna omrežja) in zahtevajo višjo raven sodelovanja znotraj EU ter med Unijo in njenimi sosedami.

Zaloge energije postajajo vse odločilnejše in svet se sooča z naraščajočo energetske krizo. Sodelovanje na področju konvencionalne, obnovljive in jedrske energije je bistveno za energetske varnost, učinkovitost in zanesljivost v EU in njenih sosedah.

Svet vedno bolj spoznava, da lahko gospodarska dejavnost prinaša s sabo težko ceno za okolje. EU se je zavezala, da bo zmanjšala to breme za naš planet, za kar je potrebno učinkovito mednarodno sodelovanje. Evropska sosedska politika se osredotoča na svetovna in lokalna okoljska vprašanja.

Po nevihti ...

Novembra 2007 je huda nevihta na Kerških vratih med Ukrajino in Rusijo poškodovala 13 ladij, od tega so se štiri potopile in izlilo se je na stotine ton nafte. V prizadevanju za preprečitev okoljske katastrofe so se oblasti na obeh straneh meje lotile ukrepov za začetek obsežne operacije čiščenja.

Lokalnim prostovoljcem je pomagalo na stotine ukrajinskih reševalcev. "Obalni prebivalci so delali noč in dan in čistili obrežje," se spominja namestnik ukrajinskega ministra za okolje Dmitro Sergeievich Gurskiy.

Krmarjenje skozi nevarne ožine ... z zemljevidom

Celoten obseg katere koli pomorske katastrofe je dobesedno potopljen v temačne globine. Razumevanje obsega stanja in odločitev za nadaljnji tok ukrepov zahteva podrobne in poglobljene informacije, taka obvestila pa imajo vrednost le, če so zagotovljena hitro.

V 24 urah potem, ko je Ukrajina prejela ponudbo od mehanizma civilne zaščite EU za pomoč, je bila ekipa strokovnjakov iz petih različnih držav članic EU v državi, da bi pomagala oceniti škodo, in je pripravila obsežno poročilo o stanju. "Hvaležni smo za podporo, ki jo je zagotovila EU," pravi namestnik ministra. "Prihod ekipe EU je bil pravočasen in njena navzočnost koristna."

EU in Ukrajina tesno sodelujeta pri okoljskih vprašanjih in Unija pomaga Ukrajini v njenih prizadevanjih za uvedbo boljše okoljske politike.

Po Černobilu je varnost v Ukrajini na prvem mestu

Nesreča v jedrski elektrarni v ukrajinskem Černobilu leta 1986 se je izkazala za najhujšo jedrsko katastrofo v zgodovini. Po tistem je Ukrajina s podporo EU v svoji industriji jedrske energije uvedla pristop, pri katerem je varnost na prvem mestu.

Ukrajina je med prvimi desetimi proizvajalkami jedrske energije na svetu in ima načrte za razširitev te industrije. Že več kot 15 let so prizadevanja EU osredotočena na spodbujanje najsodobnejših ukrepov in standardov za jedrsko varnost. Pomoč na kraju samem skuša izpopolniti tehnične in varnostne sisteme v ukrajinskih delujočih jedrskih elektrarnah. Sicer pa je pomoč usmerjena v krepitev ukrajinske pripravljenosti. Primer je sistem zgodnjega opozarjanja, ki uporablja detektorje v krogu, in spremlja morebitno nevarnost.

Licenca za urejanje

Krepitev zmogljivosti ima cilj povečati projektno in operativno varnost z okrepitevijo zmogljivosti ukrajinskega neodvisnega državnega jedrskega regulativnega odbora (SNRC) za določitev trdnih varnostnih standardov, ocenitev skladnosti in izdajanje licenc novim elektrarnam.

V dveh novih elektrarnah, ki sta začeli obratovati, Hmelnicki in Rivne, je SNRC vključil v projekt stroge varnostne značilnosti, vključno s sistemoma spremljanja in diagnosticiranja, neuničljivo "črno skrinjico" za shranjevanje pomembnih podatkov in center tehnične podpore, ki pomaga voditi obrat v izrednih razmerah.

Oleg Zeleny, ukrajinski strokovnjak za varnost, pojasnjuje, da so bile s podporo EU odplačane glavne dividende in da so ukrajinske jedrske elektrarne zdaj bolj osveščene o varnosti. "Varnostne ocene, ki so jih sprejeli ukrajinski strokovnjaki in strokovnjaki EU, se medsebojno večinoma ujemajo," pojasnjuje Zeleny.

Zakon o zemljiščih

Znak vedno večjega pomena, ki ga Jordanija pripisuje okoljskim vprašanjem, je ustanovitev samostojnega ministrstva, zadolženega za zaščito in ohranjanje občutljivega okolja, saj spada med države z največjim pomanjkanjem vode na svetu.

"Ministrstvo za okolje je še zelo mlada institucija, ustanovljena šele leta 2003, vendar je že naredilo pomembne posege," pravi Ruba al-Zu'bi, direktorica za politiko in razvoj pri ministrstvu.

Da bi izpolnilo svojo dolžnost varovanja in izboljšanja okolja, ministrstvo nadzira zavarovana območja v državi, postavlja in spremlja okoljske standarde, dviga ozaveščenost zainteresiranih strani o okoljskih vprašanjih in je celo ustanovilo redarsko enoto za spremljanje in poročanje o kršitvah.

Ministrstvo se je kot tako mlada ustanova moralo znatno potruditi, da je s podporo EU postavilo trajnostni in trden institucionalni okvir s programom krepitve zmogljivosti, ki je bil uveden leta 2004.

Uspešna formula

"To, zaradi česa je naš program uspešen, je lastništvo in zavezanost ministrstva, od ministra navzdol," poudarja al-Zu'bi.

Ministrstvo je oblikovalo strateški načrt, ki zajema obdobje od 2007 do 2010. Opisuje strategijo za okrepitev lokalne okoljske zmogljivosti v kraljestvu in načrt za ravnanje z nevarnimi snovmi. Ukvarja se tudi z načrti za približanje okoljskim standardom EU. Ministrstvo priznava, da je treba okoljska vprašanja v prihodnje vključiti tudi v druge razvojne sektorje.

Poleg tega si ministrstvo prizadeva povečati regionalno sodelovanje s postavitvijo primera za regijo in učenjem od izkušenih sosednjih držav, kot je Egipt, na področju boja proti onesnaževanju. Lotilo se je že številnih skupnih pobud s Sirijo, Libanom in Marokom.

© Olivier Tuffé

© Irina Opachevsky

© iStockphoto